

בס"ד. ש"פ במדבר, מבה"ח וער"ח סיון, ה'תשט"ו

(הנחה בלתי מוגה)

וידבר' הוי' אל משה ואל אהרן לאמר איש על דגלו באותות לבית אבותם יחנו גו², היינו, שסדר החני' דבנ"י יהי איש לבית אבותם. וצריך להבין, דמאחר שכבר נאמר לפנ"ז בענין מנין בני ישראל שצ"ל לבית אבותם דוקא, למה צריך לחזור ולהדגיש גם בענין הדגלים שצ"ל לבית אבותם. וגם צריך להבין בעיקר ענין הדגלים, מהי המעלה שבענין זה. ויש להקדים תחילה מ"ש: הביאני אל בית היין ודגלו עלי אהבה, ואיתא במדרש הביאני אל בית היין כו' זה סיני, ושם ראיתי מיכאל ודגלו גבריאל ודגלו כו', באותה שעה אמר הקב"ה למשה הואיל ורצונם של בני לחנות בדגלים (מתאווים לדגלים) יחנו בדגלים. ובהמשך לזה נאמר איש על דגלו באותות לבית אבותם, באות שמסר להם יעקב אביהם כשנשאווהו ממצרים³. וצריך להבין מהי המעלה בענין הדגלים שלכן נתאו בני' לדגלים. והיינו, שאי אפשר לומר שכל מעלת הדגלים (שנתאו ישראל לזה) היא לפי שענין זה ישנו בהמלאכים, שהרי נשמות מצד עצמם הם למעלה ממלאכים, וכפי שיתגלה לעתיד (שאז יהיו כל הענינים לאמיתתם) שנשמות יהיו לפנים מן הפרגוד ומלאכים חוץ מהפרגוד, והמלאכים ישאלו אצל הנשמות מה נשמע לפנים מהפרגוד⁴, ומאחר שהנשמות הם למעלה מהמלאכים, הרי אי אפשר לומר שכל מה שנתאו ישראל להדגלים הוא רק לפי שראו ענין זה בהמלאכים. ועכצ"ל שיש מעלה בהדגלים מצד עצמם, אלא שנתעוררו לזה ע"י שראו ענין זה בהמלאכים, והיינו, שע"י ראי' זו נתעוררו להדגלים מצד המעלה שיש בעצם ענין הדגלים. וצריך להבין מהי מעלת הדגלים.

(3) שה"ש ב, ד.

(4) שהש"ר עה"פ שם. וראה גם במדבר"ר פ"ב, ג. תנחומא במדבר יד. פסיקתא פיסקא בחודש השלישי. פסיקתא רבתי פכ"א.

(5) פרש"י עה"פ. וראה תנחומא במדבר יב.

(6) במדבר"ר פ"כ, יט. תנחומא בלק יד.

תנחומא באבער — כג.

(1) על העתק ההנחה שבספריית אגודת חסידי חב"ד — ציין כ"ק אדמו"ר שליט"א בכתי"ק: "צ"צ בביכל במדבר תרט"ו בתחלתו" [ראה אוה"ת במדבר ע' מ ואילך]. "עטר"ת" [סה"מ עטר"ת ע' תלן]. וראה גם בהשיחה שלאחרי המאמר ס"ח ואילך (לקמן ע' 80 ואילך).

(2) פרשתנו ב, א"ב.

ב) **ויובן** בהקדם ביאור כללות ענין השבטים שענינם הוא לחבר ולהעלות עולמות בכלל ועולם הבריאה בפרט לאצילות, כמ"ש ששם עלו שבטים שבטי י"ה, והעלאה זו היא ע"י הקדמת ההמשכה, שזהו פירוש הלשון שבטים, מלשון כוכבא דשביט⁸, שהו"ע ההמשכה מלמעלה למטה, והמשכה זו היא נתינת כח על ההעלאה מלמטה למעלה, להעלות את עולמות ב"ע שנתהוו מצד ספירת המלכות כמו שהיא מתעלמת ומסתתרת בבי"ע, ועבודת השבטים היא להעלות את המלכות. והענין בזה, שהשבטים הם המשכה מהאבות, דהאבות הם מרכבא עילאה, היינו בחי' אצילות, והשבטים שהם המשכה מהאבות, כוכבא דשביט, הם ממשיכים בחי' אצילות גם בבי"ע, וכמאמר רז"ל⁹ שהשבטים אמרו ליעקב כשם שאין בלבך אלא אחד כך אין בלבנו אלא אחד, היינו, שממשיכים בחי' אחד גם בבי"ע. וענין זה הוא ע"י עבודתם בעבודת הבירורים שמבררים את הניצוצות שנפלו למטה בשבירת הכלים, כמ"ש¹⁰ והנה אנחנו מאלמים אלומים בתוך השדה, שהו"ע עבודת הבירורים, ועל ידי עבודה זו הם מחברים ב"ע עם אצילות. אמנם, אף שהשבטים מחברים אצילות בבי"ע, מ"מ, כפי שנמשך בבי"ע אין זה בחינת אצילות ממש, דזהו מ"ש כך אין בלבנו אלא אחד, כך דייקא, בכ"ף הדמיון בלבד. והחילוק ביניהם¹¹ הוא ע"ד החילוק בעבודה דאהבה (שהיא כללות העבודה, דלית פולחנא כפולחנא דרחימותא¹², ויש בה חלוקי מדריגות) בין אהבה בתענוגים לסתם אהבה, שכללות החילוק בזה הוא החילוק בין העבודה דאתהפכא לעבודה דאתכפיא, דאתהפכא היינו שמהפך את עצמו לגמרי מהקצה אל הקצה, שזהו בחי' צדיק גמור, והעבודה דאתכפיא שהיא העבודה שע"פ טעם ודעת, שבדרגא זו יש נתינת מקום גם להענינים דגוף ונפש הבהמית, אלא שמצד השכל הרי הוא מכריח את עצמו באופן של כפי' וביטול כו'. וכמו כן הוא ההפרש בין עבודת השבטים להעבודה דאבות, וזהו שעבודת השבטים היא באופן של כ"ף הדמיון בלבד לעבודת האבות. אך כל זה הו"ע עבודת השבטים מצד עצמם. ולכן צריך להיות ענין הדגלים, ג' שבטים בדגל אחד, שהו"ע ההתכללות, דכיון שענין ההתכללות הוא מצד הארה נעלית ביותר, הנה הארה זו פועלת שיהי' החיבור דבי"ע ואצילות (לא רק

7) תהלים קכב, ד.

8) ברכות נח, ב.

9) פסחים נו, א.

10) וישב לז, ז.

11) ראה תו"א תצוה פד, ד ואילך.

12) זח"ג רסז, א.

באופן דכגונא כו' אוף הכי כו'¹³, בכ"ף הדמיון בלבד, אלא) למהוי אחד באחד¹³ ממש.

ג) **ולהבין** כל זה בפרטיות יותר, יש להקדים ביאור הכתוב¹⁴ ארוממך אלקי המלך, דצריך להבין, למה מרוממים את הקב"ה כמו שהוא מתואר בתואר המלך דוקא. והענין הוא, דהנה יש חילוק בין ההשפעה כמו שהיא מצד המדות ובין ההשפעה כמו שהיא מצד המלכות, שמצד המדות ההשפעה היא בבחי' קירוב וגילוי, לא מבעי בהשפעת מדת החסד שהיא בבחי' קירוב וגילוי, אלא גם מדת הגבורה היא השפעה בבחי' קירוב וגילוי, דכיון שהוא מקורב עם הזולת, לכן מתעורר ברגש של התנגדות אליו, והיינו מפני שהמדות עצמם הם בבחי' קירוב, להיותם גילויים מהנפש, ולכן גם ההשפעה מהם היא בבחי' קירוב וגילוי. וכל זה הוא בהמדות כמו שהם למטה, ומכ"ש בהמדות כמו שהם למעלה שהם ודאי בבחי' קירוב, שהרי אינה דומה השפעת המדות למטה להשפעת המדות למעלה, שלמטה המדות הם רק סיבת ההשפעה, וכמו במדת האהבה, הרי המדה היא רק התעוררות וסיבה להשפעה, והיינו, שהמדה אינה אלא ההתעוררות בתנועה של אהבה ושמחה כו', והתעוררות זו היא הסיבה לכך שהוא משפיע ממון והדומה כו', משא"כ למעלה הרי המדות הם לא רק סיבה להשפעה בלבד, כי אם שהמדה עצמה היא נמשכת ומשפעת, כמאמר¹⁵ מכלכל חיים בחסד, שמדת החסד שלמעלה היא באופן שהחסד עצמו נמשך כלי תוך כלי כו', ומזה מובן שהמדות למעלה הם בקירוב יותר. וכל זה הוא בהמדות שהם בבחי' קירוב. משא"כ מדת המלכות שהיא באופן של ריחוק והבדלה, ועד שגם ענין הקירוב שמצד המלכות הוא באופן של ריחוק והבדלה, וכמו עד"מ בענין המלכות למטה שהמלך מנהיג את המדינה, שזהו התקרבות המלך כו', הרי אופן הנהגת המדינה אינו לבאר ולהסביר להעם כו', כי אם בדרך גזירה ופקודה, וקיום הפקודות הוא מצד שתהא אימתו עליך¹⁶, קבלו גזרותי¹⁷, וא"כ הרי גם הקירוב שבמלכות הוא בריחוק והבדלה. וכך הוא גם למעלה בענין ההתהוות שמצד המלכות, שהוא באופן של ריחוק והבדלה, ובא ע"י גבורות וצמצומים, כמ"ש¹⁸ כבוד מלכותך יאמרו וגבורתך ידברו להודיע

16) סנהדרין כב, א.

17) ראה מכילתא יתרו כ, ג. תו"כ אחרי יח, ד. ועוד.

18) תהלים קמה, יב.

13) זח"ב קלה, א.

14) תהלים קמה, א. וראה תו"א מקץ מ, ג.

15) ברכה שני' דתפלת העמידה. וראה

תו"א שם לו, ב.

לבני האדם גבורותיו, שדוקא ע"י הגבורות נעשה כבוד מלכותך כו'. ועז"נ ארוממך אלקי המלך, דלהיות שהמלכות היא בריחוק, לכן צריך לרומם את המלכות, והו"ע חיבור בי"ע (שהתהוות ע"י ירידת המלכות) באצילות, וזו היתה עבודת השבטים שחיברו בי"ע באצילות.

ד) **והנה** ענין זה (עבודת השבטים לחבר בי"ע באצילות) נעשה ע"י עבודת הברורים, לברר את הניצוצות שנפלו בשבירת הכלים למטה. והענין בזה, דהנה ההשפעה שבאה מצד המלכות היא ע"י הכלים, שהרי כל השפעה היא ע"י הכלים. וענין הכלים מבואר בעץ חיים¹⁹ שהכלים הם אותיות, והיינו, שההשפעה היא ע"י האותיות, וכמו ברב ותלמיד שההשפעה היא ע"י אותיות דוקא, דאף שגם מבלעדי האותיות אפשר לידע ולהכיר בהרב שהוא בר שכל, דחכמת אדם תאיר פניו²⁰, מ"מ, הרי ידיעה זו היא רק בכללות, אבל בכדי לידע את הפרטים בחכמת הרב, ומכ"ש בכדי לקבל השפעה מהרב, הרי זה ע"י האותיות דוקא, שהשכל מתלבש באותיות המחשבה ובאותיות הדיבור של הרב, ודוקא ע"י הוא מקבל את ההשפעה. וכן הוא בהשפעת המדות, דגם כאשר מרגיש את התעוררות אהבת הזולת אליו, מ"מ, בכדי שיתגלה טיב אהבתו בפרטיות ושיקבל ההשפעה ממנו הרי זה ע"י ההתלבשות באותיות הדיבור ואותיות המעשה דוקא. וכמו"כ יובן למעלה שההשפעה בעולמות היא ע"י אותיות, כמ"ש²¹ גדול הוי' ומהולל מאד בעיר אלקינו, דגדול הוי' הוא הגדולה שבהתהוות, וענין זה הוא ע"י עיר אלקינו דייקא, דעיר הוא מריבוי בתים, ובית הוא מריבוי אבנים, ואבנים הם אותיות, כמ"ש בספר יצירה²² שתי אבנים בונות שתי בתים שלשה אבנים בונות ששה בתים כו' עד שאין הפה יכול לדבר, וזהו גדול הוי' גו' בעיר אלקינו, שהתהוות היא ע"י האותיות. וזהו"ע הכלים שעל ידם דייקא הוא ההשפעה, והיינו שההשפעה הנקראת אור, צריכה לכלים שדוקא על ידם היא מתקבלת. והנה, ככל שההשפעה באה למטה יותר צריך לריבוי כלים ביותר, ועד"מ באדם למטה שאותיות הדיבור הם בריבוי יותר מאותיות המחשבה, והיינו לפי שבדיבור ההשפעה היא למטה ביותר. וכן הוא באותיות הדיבור גופא שעל ידם נמשכת השפעת השכל מהרב לתלמידו, שכלל שהתלמיד הוא קטן יותר לרובי אותיות ביותר. ועד"ז יובן

19) שער ח (שער דרושי נקודות) פ"ו. 21) תהלים מח, ב. וראה תו"א וארא נו, וראה המשך תער"ב ח"ב ע' תתסג. ב.
20) פ"ד מט"ז. 22) קהלת ח, א.

למעלה, שבאצילות הכלים הם במיעוט יותר, כמאמר²³ בעשרה מאמרות נברא העולם, וככל שהשפעה באה למטה יותר אזי נעשה ריבוי הכלים, ועד שבעוה"ז הכלים הם בריבוי רב, וככל שהכלים הם בריבוי יותר הנה האור הוא מצומצם יותר, וכמו במשל הנ"ל שבאותיות הדיבור האור הוא מצומצם יותר מכמו באותיות המחשבה. והנה, כל זה הוא בקדושה עדיין, אמנם, מצד ריבוי הכלים ביותר, שמצד זה נתצמצם האור ביותר, הנה מצד זה יש נתינת מקום לענין השבירה, והיינו שהאור מתלבש בדברים המעלימים ומסתירים לגמרי [וכמו בירידת הנשמה בגוף, שע"י הירידה מאיגרא רמה לבירא עמיקתא²⁴, נעשה אפשריות ההתלבשות בנה"ב שמעלמת ומסתרת כו'], שזהו"ע השבירה שהאותיות מתפזרים עד שנעשים דברים המעלימים כו', ומצד זה יש נתינת מקום ללעו"ז כו'²⁵.

וזהו"ע עבודת השבטים שביררו את הניצוצות שנפלו בשבירת הכלים למטה, שזהו מש"נ והנה אנחנו מאלמים אלומים בתוך השדה, דשדה הוא מקום שאינו מושב אדם העליון²⁶, ושם נעשית עבודת השבטים שמאלמים אלומים, ללקט את הניצוצות הפזורות כו'. והענין בזה, דהנה, טעם הדבר שהניצוצות שנתפרדו בכחם להעלים, הוא, לפי ששרשם מהתהוה שקדם לתקון. אך כיון שאין חבוש מתיר את עצמו²⁷, לזאת הבירור שלהם הוא ע"י נשמות ישראל דוקא, ששרשם מהתקון, ובשרש שרשם הם למעלה מהתהוה, דאף אשר תהו ותקון בהשוואה, מ"מ, הרי בפנימיות הכוונה הוא התקון דוקא, כמ"ש²⁸ אח עשו ליעקב (ומ"מ) ואוהב את יעקב דוקא, ומצד זה יש בכח הנשמות לברר את הניצוצות דתהו. וזהו שאמר רז"ל²⁹ משיביעין אותו תהי צדיק כו', שענין זה קאי על כל הנשמות, לא רק על אלו שהם לא טובים, אלא גם על נשמות הבינונים ונשמות הצדיקים, שגם הם צריכים להשבועה, וטעם הדבר, דכיון שנה"א מתלבשת בנה"ב ששרשה מהתהוה, הנה בכדי לברר את נה"ב הרי זה בכח שרש הנשמה דוקא, שזהו"ע ואוהב את יעקב. וזהו ענין השבועה, דמשיביעים הוא מלשון שובע, וגם שבועה כפשוטה,

השבירה (המו"ל).

26 ראה לקו"ת פ' ראה לב, ב. ובכ"מ.

27 ברכות ה, ב.

28 מלאכי א, ב ואילך.

29 נדה ל, ב. וראה תניא רפ"א. קיצורים

והערות לתניא ע' מח ואילך. סה"מ תרח"ץ ע'

רלד ואילך.

23 אבות פ"ה מ"א.

24 ע"פ לשון חז"ל — תגיגה ה, ב.

25 בענין זה נזכר גם שישנם אותיות

המשל, אותיות החידה (ראה סה"מ תרע"ח ע'

שנו), ואותיות בלתי מסודרים (ראה המשך

תרע"ב ח"א ע' קעט). אך אין זוכרים אם

הי' זה בהביאור על ענין כלים, או בענין

שענינה הוא ההתקשרות בהמקור, כמ"ש³⁰ כי נשבעתי, כי הוא למעלה מהמדות, ומצד ההתקשרות בשרש הפנימי, ששם הכוונה היא בתקון דוקא, נעשה הנתנית כח לברר את נה"ב ולקיים את השבועה תהי צדיק ואל תהי רשע.

(ה) **אמנם** אף שע"י עבודת השבטים נעשה החיבור דבי"ע באצילות, מ"מ, הרי זה באופן דכשם כו' כך כו', בכ"ף הדמיון בלבד כנ"ל, והיינו לפי שהשבטים הם נשמות דבריאה, ועבודתם הוא עבודה דזרע בהמה בלבד. והענין בזה, דהנה ידוע החילוק בין העבודה דזרע אדם להעבודה דזרע בהמה, דאדם יש לו דעת ובהמה אין לה דעת. ומבואר בתו"א³¹ שאין הכוונה על ענין ההשגה, שהרי גם בבהמות יש ענין ההשגה, וכפי שמצינו בבע"ח ששועל הוא פיקח שבחיות³², ועאכו"כ בנוגע למלאכים שנקראים בשם חיות ובהמות, והרי המלאכים הם בעלי הבנה והשגה גדולה באלקות, ונמצא, שענין ההבנה והשגה שייך לא רק לזרע אדם דוקא, וא"כ אי אפשר לומר שהענין שבהמה אין לה דעת קאי על ענין ההשגה, אלא הכוונה היא על ענין הדעת, שהו"ע ההכרה והרגשה, אים זאָל דאָס זיין נוגע. אך עדיין אין זה מספיק, שהרי גם השגת המלאכים באה אצלם בהרגשה, היינו, שלפי אופן השגתם נעשים כן (זיי ווערן אזוי), שהרי בהמלאכים אין שום מציאות הפכי מעבודתם, ולכן הנה מה שמשגיגים נעשה אצלם כן. וא"כ מהו הענין שהמלאכים נקראים בשם בהמות, מאחר שיש בהם גם ענין ההרגשה. אך הענין הוא, שהחילוק הפנימי דזרע אדם וזרע בהמה הוא (לא ההפרש בין השגה והרגשה, אלא) שבענין ההרגשה גופא יש חילוק אם ההרגש בא מצד ההשגה או מצד העצם, והיינו, שכאשר ההרגשה היא מצד ההשגה, אין זה אמיתית ענין הדעת, מאחר שזהו מצד ההשגה, ואמיתית ענין הדעת הוא ההרגש שמצד העצם. וזהו שהמלאכים נקראים בשם בהמות, לפי שההרגש שלהם בא מצד השגתם, ולכן אף שנעשים כפי השגתם, אין זה אמיתית ענין הדעת. וזהו כללות החילוק שבין דעת עליון לדעת תחתון, דד"ת הוא הדעת שבא מצד ההשגה וההתבוננות, שמתבונן בענין הוי' אחד, שהז' ריקיעים וארץ וד' רוחות העולם³³, הנה אמיתית ענינם הוא מצד א"ס ב"ה אלופו של עולם, וזוהי עבודתם של ישראל, גוי אחד

30 וירא כב, טז.

31 משפטים עד, סע"ג ואילך.

32 ראה ברכות סא, ב. ועוד.

33 ראה סמ"ק הובא בבית יוסף או"ח

סימן סא (ד"ה כתב סמ"ק). שו"ע ודאדה"ז

או"ח שם סעיף ו. וראה תו"א וארא נה, ב

ואילך.

בארץ³⁴, להמשיך בחי' אחד בארץ³⁵, ולכן, אף שע"י ההתבוננות בא לבחינת ביטול, מ"מ, הרי הביטול הוא בהגבלה, וגם אי אפשר להיות בזה ביטול במציאות לגמרי, דמאחר שהביטול הוא מצד ההשגה בהיש, אי אפשר שלא יהי' בזה שום ישות, מאחר שכל הביטול הוא מצד היש כו'. משא"כ דעת עליון הוא הרגש הביטול כמו שהוא מצד למעלה, ואופן הביטול הוא בביטול במציאות לגמרי. וזהו"ע עבודת השבטים, שלהיותם נשמות דבריאה, היתה עבודתם בבחינת ד"ת. וזהו ההפרש בין יוסף והשבטים³⁶, כמ"ש³⁷ ויבוא הביתה לעשות מלאכתו, ות"א למיבדק בכתבי חושבני', ואינו מובן, הרי יוסף הי' מרכבה לאלקות, וענין המרכבה הוא שכל אבריו וכל עניניו קדושים ומובדלים מעניני עוה"ז³⁸, וא"כ איך הי' עוסק בכתבי דחושבני'. וידוע הענין בזה, שיוסף הי' נשמה דאצילות, ולכן גם ההתעסקות בגשמיות לא מנע אותו מלהיות מרכבה, והיינו, שהשבטים היו נשמות דבריאה, והיו מרכבה לאלקות, ולכן בחרו להיות רועי צאן כדי להיות בהתבודדות מהעולם שלא יבלבל אותם מעבודת הוי', אמנם יוסף שהוא נשמה דאצילות, הנה גם ההתעסקות בכתבי דחושבני', לא בלבלה אותו מעבודת הוי', והיינו, לפי שעבודתו היתה בבחי' דעת עליון, שהכל הוא לא חשיב ממש, ולזאת אינו שייך שיבלבל כו'.

ו) אמנם כל זה הוא עבודת השבטים מצד עצמם שהיא העבודה דדעת תחתון שהו"ע ביטול היש בלבד. ולכן הוצרך להיות ענין הדגלים, שהו"ע ההתכללות של ג' קוים (דג' קוים הוא כללות ההשתלשלות), וכיון שענין ההתכללות הוא מצד הארת אור נעלה ביותר, הנה עי"ז נעשה ביטול במציאות. והענין בזה, שההתכללות שבדגלים אינה כמו ההתכללות דספה"ע, שההתכללות דספה"ע היא מצד המוחין, שזהו רק שהם כלולים זמ"ז, חסד שבגבורה וגבורה שבחסד כו', ומ"מ הם בפרצופים שונים זמ"ז והם הפכיים זמ"ז, אמנם ההתכללות שבדגלים היא כמו ההתכללות שע"י הת"ת, שזוהי התכללות אמיתית, שמתבטלים ממציאותם³⁹. וענין זה נעשה ע"י ההמשכה מבחי' החכמה דוקא, שזהו מ"ש איש על דגלו לבית אבותם, ואמרו רז"ל⁴⁰ לבית אבותם ולא לבית אמותם, והיינו, שההתכללות דהדגלים אינה מצד הבינה שנקראת אם

37) וישב לט, יא.

38) ראה תניא פכ"ג. פל"ד.

39) ראה לקו"ת תזריע כג, ג. ועוד.

40) ויק"ר פל"ב, ג.

34) שמואל"ב ז, כג. דברי הימים"א יז, כא.

35) ראה אגה"ק ס"ט. תו"א מקץ לה, א.

36) ראה תו"ח ויחי קב, ב ואילך. סה"מ

תרג"ל ח"א ע' סג ואילך. עזר"ת ע' קג ואילך.

הבנים⁴¹, כי אם לבית אבותם דוקא, בחי' חכמה, שמצד זה נעשית התכללות הדגלים באופן של ביטול במציאות. וזהו גם לבית אבותם, באות שמסר להם יעקב אביהם, דיעקב הוא מדת הת"ת, בריח התיכון המבריח מן הקצה אל הקצה⁴², שעל ידו נעשית התכללות הקוין חו"ג באופן של ביטול אמיתי. וכיון שהשבטים הם מלשון כוכבא דשביט שהו"ע ההמשכה מיעקב, הנה מצד המשכה זו יש בכחם (ע"י הדגלים) לפעול ענין ההעלאה, העלאת בי"ע באצילות. וכמו בענין חתונה שע"י המשכת החתן, נחות דרגא⁴³, נעשה העלאת הכלה, כמ"ש לכה דודי לקראת כלה⁴⁴, וכידוע בענין שושבינא דמלאכא ושושבינא דמטרונותא⁴⁵. וזהו גם מ"ש⁴⁶ הודו להוי' קראו בשמו, דע"י העלי' דהודו נעשית ההמשכה דקראו בשמו. וכמו"כ הוא בענין השבטים, דלהיותם המשכה מהאבות, הנה עי"ז נעשה ההעלאה דבי"ע לאצילות, באופן שגם כבי"ע יהי' ביטול במציאות כמו באצילות.

וזהו גם מ"ש הביאני אל בית היין ודגלו וגו', שענין הדגלים קשור עם ענין היין, והיינו, דעם היות שיין הוא בחי' בינה, מ"מ, כיון שחכמה ובינה הם תרין רעין⁴⁷, הרי יש בזה גם מספירת החכמה (שבה לא שייך אחיזה ללעו"ז מצד ענין השבירה, כמ"ש⁴⁸ ימותו ולא בחכמה), ועי"ז נעשה ענין ההתכללות באופן של ביטול במציאות, כנ"ל בפירוש לבית אבותם דייקא. וזהו שכאשר ישראל ראו מיכאל ודגלו גבראל ודגלו נתאוו לענין הדגלים, דכיון שאפילו המלאכים שהם נבראים, בחינת בריאה, נתעלו כ"כ ע"י הדגלים, הרי מכ"ש בנוגע לנש"י שמצד עצמם הם למעלה יותר מהמלאכים, הרי בודאי שע"י הדגלים יתעלו ביותר כו', ולכן כאשר ראו ענין זה אצל המלאכים נתעוררו ונתאוו להדגלים, והקב"ה נתן להם ענין הדגלים, שע"י תהי' עבודתם בהעלאת בי"ע באצילות באופן דלמהוי אחד באחד⁴⁹.

44 ראה ד"ה לכה דודי דאשתקד (תו"מ ח"ב ע' 194). וש"נ.

45 ראה בהנסמן בלקו"ש חכ"ב ע' 61.

46 תהלים קה, א. דברי הימים א טז, ח.

47 זח"ג ד, א.

48 איוב ד, כא. וראה ע"ח שער ט (שער

שבה"כ) פ"ב ואילך. מבוא שערים ש"ב ח"א

פ"א. תו"א קי, ד ואילך. קיח, ג. ובכ"מ.

41 ראה זהר ח"א ריט, א. ח"ב פד, א.

42 פה, ב. פרס שער כג (שער ערכי הכינויים) ערך אם הבנים. לקו"ת שמע"צ פח, ד.

43 ע"פ תרומה כו, כח. ויקהל לו, לג.

44 וראה זהר ח"א א, ב. ח"ב קעד, ב. ח"ג קפו,

סע"א.

45 ראה יבמות סג, א.